

Slovenska šola in njene zahteve

Kljub spomenicam, resolucijam in intervencijam, se ni nič spremenilo v prid slovenskim šolam, pač pa v njihovo škodo. Zahteve zastopnikov vseh političnih strank, slovenskih kulturnih in prosvetnih organizacij in društva «Pravnik»

Na vabilo Sindikata slovenske šole v Trstu so se zbrali v petek dne 7. marca na njegovem sedežu v U. Filzi 6 zastopniki vseh političnih strank, slovenskih kulturnih in prosvetnih organizacij in društva «Pravnik».

Glavni tajnik SSS učitelj Gerdol je v uvodu dejal, da je bil tak sestanek zaradi nesnovanega in namernega zavajanja zakonitih slovenskih šol nujno potreben, da se na njem seznanijo s slovensko javnostjo o stališču SSS do tega perečega problema in da dobi Sindikat na njem vso podporo v borbi za pravice. Nato je v kratkih pačnih besedah podal poročilo o delu, ki ga je SSS bodisi sam, bodisi s pomočjo drugih v zadnjem času na tem področju izvršil; dotaknil se je februarjskih stikov z vladnimi krogi v Rimu in z njim protislovenskega zborovanja osebja slovenskih šol; prebral je resolucijo, ki je bila takrat izglasovana in soglasno sprejeta.

Navzoče so zlasti zanimali februarjski stiki z vladnimi in drugimi krogi v Rimu, pri čemer se je pokazalo, da je bil nacionalni sovinitizem nekaterih kriv, da vladni osnutek zakona za slovensko šolstvo ni prišel iz senata, čeprav je bil poslan vanj že meseca maja 1957 iz ministrstva prosvete. Navzočim je bilo jasno, da je to očitna sabotaza, če se v tako dolgem času desetih mesecev ni prav nič storilo za uzakonitev slovenske šole in se ni upoštevala niti ena beseda Slovencev, ki so bile prej ali vso, da ne bi bilo prav, če bi Slovenci o tej in drugih krivicah, ki se jim dajajo, molčali in nič storili. Spoznali so, da so sicer bili in so pri oblasteh ljudje, ki so pravično in demokratično razpoloženi do zahtev Slovencev, da pa je razlog del nedostopen zanje in po navedenih demokratičnih načelih, ki jih v sebi ima, nesposoben, da bi to, kar je ustava sama, daje, spravil v zakonoljubni zakonski okvir. Občutili so, da so vsa pisma in memorandumi Slovencev le neslovesni papir za ope, ki ga drže namernoma v skrivnih predalnih in ga ne pošiljajo dalje v rešitev, in da so v svoji borbi precej osamljeni, ker se zanje premo ali nič ne zavzemajo druge sodelavke londonskega memoranduma.

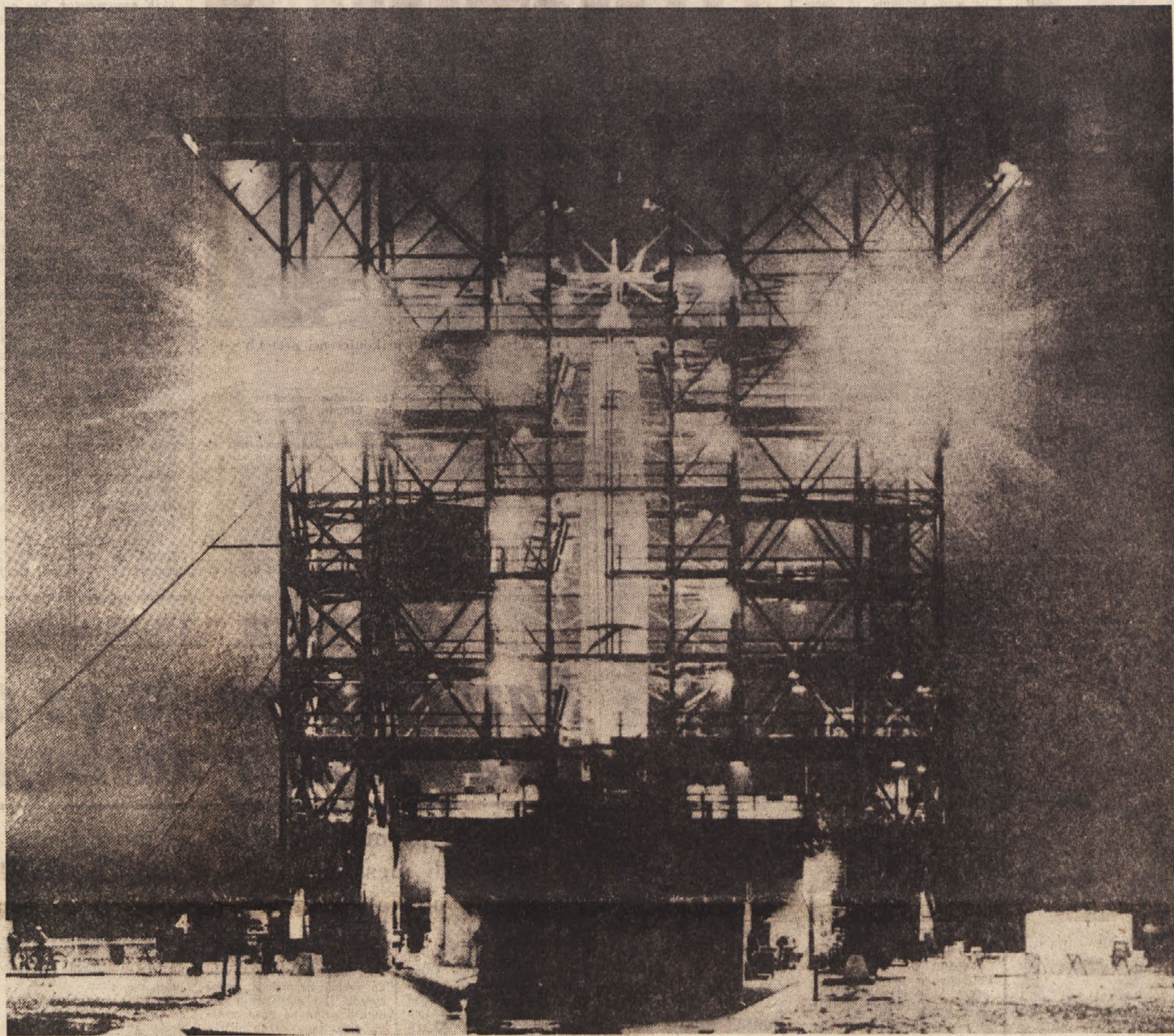
Zato se po tolikem delu in tako velikih naporih ni nič spremenilo v prid slovenskim šolam in njihovemu oseblju, zadnja tri leta in pol. Londonski memorandum, poseben statut kot priloga k temu osnutek vladnega zakona za slovensko šolstvo in vsi dodatki in spremembe Sindikata slovenske šole k njemu, vse spomenice, vloge in druga pisma, skratka vse je bilo zaman, da bi

prejšnje ali ta vlada čutila, da imajo dolžnosti po ustavi in obveze po pogodbah, da Slovincem uzakonijo to, kar jim je po najosnovnejših pravicah pripada, popravijo to, kar jim je fašizem prizadejal, in vrnejo to, kar so neupravičeno takrat in leta 1955 izgubili.

Navzoči zastopniki političnih strank KP, NSZ, SDZ, SKSZ, SKS, SNS, kulturnih in prosvetnih organizacij SPZ, SGKZ, SHLP, PM, SP in društva «Pravnik» so odobrili delo Sindikata slovenske šole in obljubili, da bodo z vsemi svojimi močmi in sredstvi podprli in podpirali vsako akcijo, ki je slovenskemu šolstvu v korist, do popolne in zadovoljive rešitve tega vprašanja. Odobrili so tudi resolucijo SSS in svetovali, naj se ne pošlje samo predsedniku republike, ministrskemu predsedniku in prosvetnemu ministru, ampak tudi ostalim trem sodelavcem londonskega sporazuma, zakaj skrajni čas je že:

1. Da se uzakonijo slovenske šole in da se izvede njihova organična ureditev.
2. Da se s posebnim zakonom uredi službeni položaj vodstvenega, učnega, upravnega in strežnega osebja z upoštevanjem razumnih ukrepov, ki jih predvideva čl. 4c Posebnega statuta.
3. Da se spremenijo vsi slovenski strokovni tečajji, ki so pokazali v zadnjih letih zadostno osnovo za samostojno delovanje, v triletno strokovno šolo.
4. Da se spopolni slovensko šolstvo glede na potrebe Slovencev (kmetijska šola, srednja tehnična šola).
5. Da se uredi slovenska višja šolska uprava in imenujejo odgovorni funkcionarji za slovensko šolstvo, ki ne bodo samo navadni in brezpomembni uradniki.
6. Da se zavaruje v vseh pogledih slovenski značaj šol glede na učni načrt in vsebino šolskih knjig po določilih Posebnega statuta.
7. Da se podaljša veljavnost šolna 2d Posebnega statuta in s tem zavaruje služba vsemu tistemu oseblju, ki vsaj že od 26. oktobra 1954 poučuje na slovenskih šolah.
8. Da se uvede zopet angleščina kot obvezen predmet v vse tiste šole, kjer je bila 26. oktobra 1956.

U. E.

Na sliki vidite napravo za izstreljevanje umetnih satelitov v Cape Canaveralu. Kot veste, je izstrelitev prvega ameriškega satelita uspela in «Explorer I» kroži okrog Zemlje skupaj z drugim sovjetskim satelitom, tako kot so učenjaki predvideli. Z isto napravo so 5. t. m. izstrelili drugi satelit ameriške mornarice z raketo «Jupiter-C». Izstrelitev pa ni uspela in «Explorer II» ni dosegel določene mu krožne poti, ker je četrta raketa odpovedala, tako da ni mogla doseči potrebne hitrosti 28.000 km na uro. Domnevajo, da je satelit padel v Indijski o. oceani ali pa v Južni Atlantik. Nov poskus bi bili morali napraviti v petek, toda odložili so ga zaradi nekaterih tehničnih težav, čeprav je satelit majhen kot citrona. «Oče» ameriškega satelita von Braun je izjavil, da imajo v SZ prednost v raketni tehniki, tako da jih Američani še pet let ne bodo dohiteli.

«Mare nostrum» in Gaillardov predlog

Načrt za sredozemski pakt so inspirirale ZDA v okviru borbe proti «komunistični nevarnosti»

S tem bi se omogočila «legalizirana» navzočnost ZDA v Sredozemlju in sodelovanje Španije z NATO - Tuniška vlada poudarja, da se morajo francoske čete v celoti umakniti iz Tunizije. Murphy in Beeley odpotujeta v torek v Tunis

PARIZ, 8. — Danes popoldne sta se angleški in ameriški delegat za dobre uslugi Harold Beeley in Robert Murphy sestala z Gaillardom. Razgovor je trajal eno uro in dvajset minut. Diplomata sta po razgovoru izjavila, da nameravata v kratkem odpotovati v Tunis, «morda v torek, če bo mogoče». Murphy je izjavil, da se bosta on in Beeley ponovno sestala z Gaillardom v ponedeljek popoldne. Na vprašanje, ali se bosta v Tunisu razgovarjala z Burgibo, je Murphy odgovoril, da je to mogoče.

Pred razgovorom z Gaillardom, se je Murphy razgovarjal s francoskim obrambnim ministrom Chabanom-Delmasom. Zatrjuje, da mu je minister izjavil, da se francoska vlada ne zanima samo za uporabljanje Bizerte, pač pa da bi jo treba preprečiti, da bi moderna letališča v Tuniziji služila operacijam, ki so povezane z Alžirjem.

V Parizu trdijo, da verjamejo v kompromis na podlagi sledečih točk: 1. Francoske čete bi se umaknile v Bizerto, ki bi ostala na razpolago Franciji v pričakovanju, da se določi nov položaj tega oporišča. S tem v zvezi si že delajo iluzije, da bi sredozemski pakt, ki ga je včeraj predlagal Gaillard, omogočil rešitev spora, in da bi Bizerta našla svoje mesto v okviru tega pakta.

2. Nadzorstvo nad letališči v južni Tuniziji, zato

zirskega vprašanja. To federacijo naj bi spopolnili z obrambnim paktom, ki ga je predlagal včeraj Gaillard, in ki naj bi zajel Severno Afriko, Francijo, Italijo, Španijo, Libijo in Veliko Britanijo.

Seveda niso podrobnosti predlaganega pakta še znane. V diplomatskih krogih pa se je izvedelo, da je pravzaprav bil Foster Dulles tisti, ki je prvi sprožil zamisel sredozemskega pakta. Foster Dulles je to predlagal angleškemu zunanjemu ministru Selwynu Lloydju pred dvema tednoma, kmalu potem ko so ZDA in Velika Britanija ponudile svoje do bre uslugi - tuniškim sporom. Po Dullesovi zamisli naj bi ustanovili nekaj zahtodnosredozemski Commonwealth, ki bi združeval Francijo, Alžir, Tunizijo, Maroko in Libijo. Po njegovem mnenju bi ta skupnost olajšala rešitev alžirskega vprašanja. Skupnost pa naj bi spopolnili z obrambnim paktom, v katerem bi bile tudi ZDA in Velika Britanija ter Španija in Italija. Angleško - ameriška udeležba naj bi pripravila Tunizijo do tega, da bi dovolila navzočnost francoskih čet v Bizerti.

Po Dullesovem načrtu, ki

ga je včeraj omenil Gaillard kot svojega, bi francosko-magrebna gospodarska skupnost, ki bi združevala Francijo, Tunizijo, Maroko in Alžir okoli petrolejskih bogastev v Sahari, povezovala s sredozemskim obrambnim paktom, v katerem bi sodelovale omenjene države in še Italija, Španija, Velika Britanija (zaradi Gibraltarja in Malte), Libija in ZDA (zaradi svojih oporišč v Španiji in Severni Afriki).

V ponedeljek bo francoska vlada na svoji seji razpravljala o podrobnostih načrta. Do sedaj ni še znana reakcija severno - afriških dežel.

Tuniški list «Al Aamala» piše, da je namen Gaillardovega načrta zabiti klin med Tunizijo in Maroko, ter dodaja, da je pravo orodje za preprečitev vseh spletk odločnosti severnoafriškega ljudstva, da se bori za svojo neodvisnost.

Tunisko ministrstvo za informacije pa je nocoj objavilo izjavo, ki pravi, da noben načrt za sredozemski pakt ne more odviti tuniške vlade in ljudstva od sklepa, da doseže popoln umik francoskih čet.

Kar se tiče umika francoskih čet v Bizerto, poudarja izjava, da tuniška vlada ne

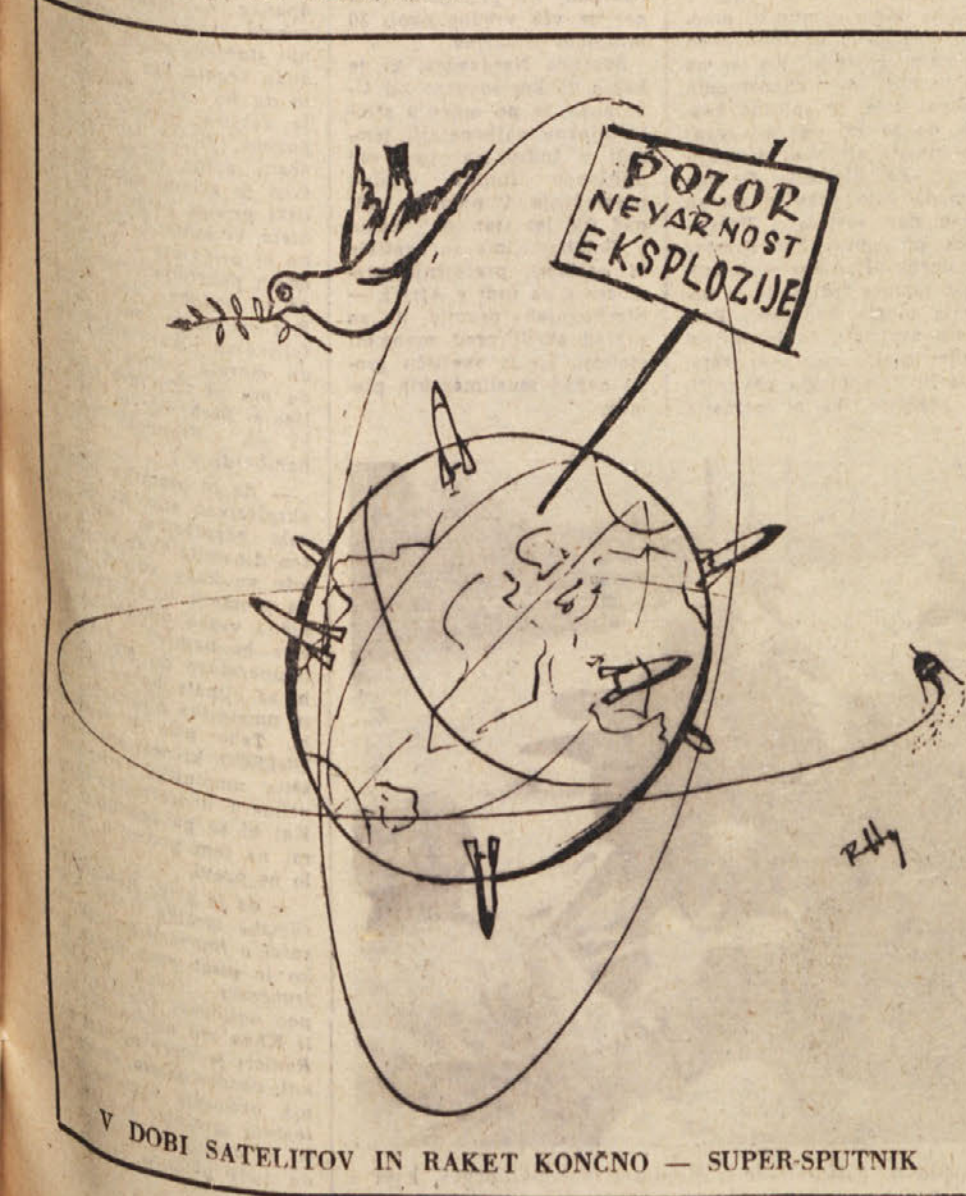
more pristati na začetek pogajanj o tem, dokler francoska vlada ne izjavi, da je pripravljena popolnoma umakniti svoje čete iz Tunizije. V tem primeru bi prvi umik v Bizerto bilo sredstvo za organiziranje dokončnega umika v roku, o katerem bi se Francija in Tunizija dogovorili.

Današnji «Paris - Presses» piše, da je Gaillardov predlog za sredozemski pakt postavil v ozadje vprašanje dobrih uslug. List pravi, da bi morali še prej skleniti dvostranski obrambni sporazum s Tunizijo in Marokom, in dodaja, da bi potem povabili Libijo, Italijo, Španijo in Veliko Britanijo, naj se pridružijo.

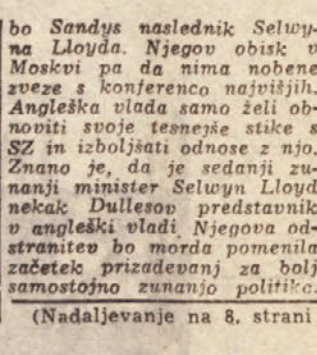
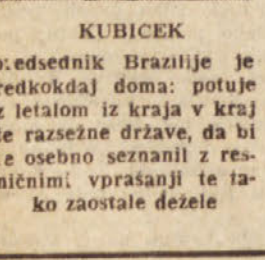
«France Soir» pa pravi, da je največja ovira alžirsko vprašanje. Toda francoska vlada odgovarja, da bi tak pakt pomagal pri rešitvi alžirskega vprašanja. Kako bi ga pomagal rešiti, pa jasno pričajo Gaillardove besede, ki ponavljajo vse, kar je za Alžirce nesprejemljivo in so že večkrat zavrnili, t. j. ureditev alžirskega vprašanja v smislu zloglasnega okvirnega zakona.

«Le Monde» objavlja pogo- uvodnik pod naslovom «Mare nostrum». List pravi, da bi sredozemski pakt

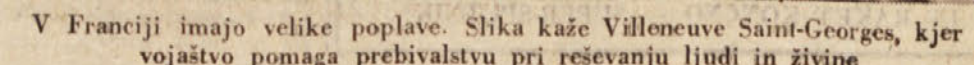
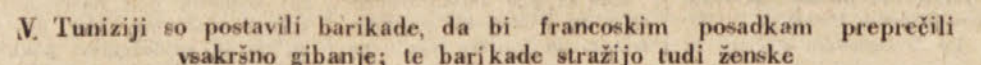
(Nadaljevanje na 8. strani)

ALI VEŠ...

dajpuni, je po mnenju strokovnjakov najbogatejši tempelj v Indiji, saj ima več milijonov funtov vredno premoženje. V njem je tudi nad 600 let star idol. Sami v Bombaju ima to svetišče 54 poslopij, precejšnje premoženje pa tudi v Afriki.

Tretja ugotovitev, ki je tudi povsem točna, pa zadeva vlogo Trsta med Zapadom in Vzhodom. Če je usoda Trsta

— da je princ Kari Kari
filmske igralkе Grace Kelly
zašel v finančne težkočе, ki
ko je pisal pred dnevni nov
francoski tediak «Ranieri in
pod naslovom «Ranieri in
li Khan sta uničena». Princ
Ranieri je sicer to pest za
kal, vendar je res, da je last
nik brodogra Onassis post
lastnik igralnice v Monte-C
lu in omenjeni tediak me
da tudi podpira princeza
nieriia.

LOVE &
BISEROU

Velika nadarjenost in umetniška izvirnost

*Edinstven primer, ko se rojen in že izšolan
umetnik posveti revoluciji in delu zanjo ter
postane po zmagoviti vojni državnik in diplomat*

Pokrajina v okolici Lepoglave

gubo. Vendar je tudi to, kar nam je ostalo, dragocen umet

niški dokument, ki priča o veliki nadarjenosti in umetniški izvirnosti velikega borca in državnika Moše Pijada.

VLADIMIR BARTOL

ŠE EN ROMAN IZ PARTIZANSTVA

Karel Grabeljšek

Pomlad brez lastovk

gnane in dobre literarne tekste.

«Pomlad brez lastovka ni veliki tekst partizanstva, pa zanimivo branje, po katerem bodo bralci radi segali. Zaradi omenjenih etičnih vprašanj pa je knjiga tudi napredek v pisateljevi razvojni poti.

Sl. Ru.

leposlovje

Stoletje kirurgov)

glavljih pa opisuje avtor, kako je v nadaljnjih letih kirurgija napredovala, ne sicer brez težav, toda vztrajno velikim uspehom naproti. Asepsa, prva odkritja bakterij, preprečevanje pro-

bakterij, preprečevanju gnoj-
jenja, uvažanje čistoče v ki-
rurgijo, gumijaste rokavice,
to so bile tiste osnovne stva-
ri moderne kirurgije, ki so
pripomogle k napredku in
prvim uspehim operacijam
želodca, carskemu rezu, ope-
racijam slepiča in končno tu-
di srca.

Knjige »Stoletje kirurgov«

je, kot pravi pisatelj v predgovoru, napisal po zapiskih svojega deda H. St. Hartmanna, ki je bil zdravnik in kirurg in je kot zgodovinar medicine v preteklem stoletju potoval po Evropi in Ameriki in bil sam tako re-

koč neposredno udeležen pri velikih odkritjih na področju kirurgije. Obširen del na koncu knjige pa dokazuje, koliko gradiva je poleg teh zapiskov obdelal avtor, da je nastalo pričujoče delo. Tako je knjiga »Stoletje kirurgov« izčrpen prikaz zgo-

dovine kirurgije v preteklem stoletju.

Avtorjevo pisanje je vsakozaj zanimivo, stvarno, skokraj preveč realistično, celo grozotno, vsekakor pa pretresljivo. Zlasti v tistih poglavjih, v katerih opisuje strahote prve kirurgije, rezanja človeka pri neomrtvičenem telesu. Morda je avtor res tudi nekoliko dolgovizen in za nestrobovnjaka tudi utrudljiv. Toda knjiga

ni roman, temveč poljudno napisana zgodovina kirurgije. Tako mora bralac imeti marsikaj da ne bo imel potrpljenja, da se pretleče skozí avtorjevo pripoved. Posebej se, ker, je ta pisana v starem slovu, kronike in osebnih pripovedi.

Kljub temu pa je treba avtorju, ki pravi o sebi, da je študiral npravi medicino, nato pa se zgodovincev ter za pisanje knjige zbral tudi o kromno gradiva, dati vse priznanje za zanimivo knjigo. Gotovo bodo to knjiko, ki razsvetljuje napredek človeškega duha na področju medicine, tudi prebrali tudi slovenski bralci.

Sl. Ru.

Iz naših krajev

IZ POROČILA INŽ. PEČENKA NA ZBOROVANJU KMEČKE ZVEZE IN ZVEZE MALIH POSESTNIKOV

Živinoreja temeljna panoga v organizaciji kmetijskega obrata

Na nedeljskem zborovanju Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov je inž. Josip Pečenka v daljšem poročilu obravnaval tudi vprašanje živinoreje na našem področju, iz katerega povzemo naslednji izvešček:

Postavili smo trditve, da predstavljajo živinoreja temeljno panogo v izkoriščanju kmetijskega prostora in v organizaciji kmetijskega obrata. To ne more veljati za take kmetije, ki razpolagajo z omejenimi obdelovalnimi površinami. Poznamo nič količino malih posestnikov v sami tržaški občini, ki žive od intenzivnega vrta in razpolagajo z od 0,5 do 2 ali 2,5 ha obdelovalne površine. Nemogoče si je zamisliti, da bi na tako majhnih posestvih redili veliko živino. Na večjih posestvih v sami tržaški občini — na področju pesčenopornate zemlje — bi morali upoštevati veliko važnost živinoreje in usmeriti proizvodnjo posestev v skladu z zahtevami trga. Na teh posestvih bi morali do skrajnosti okrepiti in racionalizirati živinorejsko proizvodnjo.

Za doseg tega cilja bi morali upoštevati sledeče napotke:

Izboljšati bi morali krmno bazo, izboljšati krmiljenje živali, morali bi smotno izkoristiti govejo čredo v daljšem časovnem obdobju.

Kako bi lahko izboljšali krmno bazo? Najprej bi morali urediti kolobar tako, da bi v njega vključili vse za to sposobne travnike in pašnike, katere bi morali spremljati v kolobarna polja. Na ta način bi vsekakor vnesli v proizvodni proces kakorovito spremembo, ki bi sprožila ob drugih dopolnilnih ukrepih nadaljnji vzpon proizvodnje. Na naših posestvih bi morali uvesti zasajane travnike in odmeriti doleteno površino tudi za vrtnine, ki bi do neke mere nadomestile okopavine. Na zasajenih krmnih površinah bi morali uporabljati detelinsko-travnine mešanice, ki nam poleg velike količine krmne nudijo ob pravilni košnji kakovostno beljakovinsko krmno. V kolikor bi hoteli na posestvu gojiti vinsko trto, bi morali dati prednost deteljam. Poleg teh ukrepov bi morali poskrbeti za pozornost pri pridelavi krmne, gnojilju travnatih površin in sušenju krmne.

Ne pozabimo, da se pri sušenju lahko izgubijo precejšnje količine hranljivih snovi. Uporaba močnih krmil predstavljajo poglavje znanosti. Zavedati se moramo, da je uporaba le-teh utemeljena le pri visokomletnih kravah in sluzi kot dodatek osnovnemu obroku.

Krmiljenje živali. Vprašanje krmiljenja je glavna proizvodnja v živinorejski proizvodnji. Zavedati se moramo, da moramo krmiti živino na podlagi njene proizvodnje. Zato je nujno, da uvedemo v vsakdanjo prakso kontrolno močilo. Vpeljati moramo individualno in nato preiti na pravilno krmiljenje. Na pravilno krmiljenje moramo preiti ob nastopu dobe zimskega krmiljenja moramo

nujno napraviti krmno bazo. Ne smemo dopuščati, da bi krave v zimskem času bile slabo krmiljene, ker bi se pri tem pojavile občutne izgube na teži, katero bi bilo zelo težko nadoknaditi.

Izboljšanje goveje črede. Nemogoče je svetovati, da bi vsak živinorec vodil vse knjige goveje črede, toda vsak živinorec bi si lahko napravil načrt pripustov in telitev, da bi tako enakomerno razporedil proizvodnjo mleka med letom. Danes že obstajajo zadruga za zavarovanje goveje živine. Pomisliti bi bilo treba tudi na vsake zadruga za pospeševanje živinoreje vsaj tam, kjer je to možno. Te zadruga bi lahko, pod nadzorstvom strokovnih organov vodile rodovniško knjigo vasi ali skupine vasi. S tem bi lahko močno izboljšali naše črede, ker bi lahko uvedli tudi selekcijo že obstoječega živinorejskega kapitala. Le s smotno odločitvijo najboljših plemenitih živine bomo lahko dosegli želeno uspehe.

Perutinarstvo. Tudi o perutinarstvu bi lahko govorili na široko, vendar menim, da bi to presegalo okvir našega poročila. Posebnost na manjših posestvih bi bilo umestno, da posvecamo malo več pozornosti temu živinorejskemu kapitalu. Relativno nizki investicijski stroški in hiter obrat vloženega kapitala sta dva faktorja, ki govorita v prid perutinarstvu kot donosne kmetijske dejavnosti.

V tesni povezavi z živinorejsko proizvodnjo je vprašanje mleka in drugih živinorejskih produktov. Vprašanje konkurence nam že danes povzroča precejšnje skrbi in zavedati se moramo, da bo ta problem postal iz dneva v dan bolj pester. Temu vprašanju posvetiti bi ustrezno pažnjo in se boriti morali spoprijeti z reševanjem tega problema. Objektivi pogoji nas bodo prišli, da se začnemo ukvarjati s tem vprašanjem.

V nedeljo popoldne smo spremljali na zadnji poti tragično preminulega Rudja Mahnič. Dolina skorajda se ni videla tako veličastnega pogreba, kar da vedeti, da je bil pokojnik med vaščani zelo priljubljen in da vsi sočustvovali z nesrečno vdovo in hčerko. V pogrebnem spredu je bilo mnogo cvetja in vencev, godba je igrala žalostne, pevski zbor pa je zapel pokojniku v slovo pred hišo žalosti in na domačem pokopališču, kjer smo se od njega poslovili.

Rudi Mahnič se je rodil 12. aprila 1922. leta v Dolini. Živel je na svojem domu, do kler ni takoj po razpadu leta 1943 odšel v partizane, s katerimi je ostal do osvoboditve, potem pa je še ostal v vojski do septembra 1946. Partizanih je bil v Istri, Brkinih in na Gorisnem. Ko je prišel iz vojske, je kot električar delal v Ljubljani, na Pivki, in v Kopru, ko pa mu je 1. 1950 umrl oče, se je spet vrnil domov. Nazadnje je bil zaposlen pri I. talcemotri, kjer ga je v transformatorski celici ubil električni tok visoke napetosti.

Hudo prizadeti vdovi in hčerki naše iskreno sožalje.

MAVHNJE

Pred približno enim mesecem je bil postavljen zadnji drog za telefonsko napeljavno. Veselili smo se, da bomo končno tudi v naši vasi dobili javno telefonsko govorilnico, pa smo zaman čakali, kaj bodo napeljali žice. Z deli so potem, ko so droge postavili, nenadoma prenehali in ne vemo, kdaj bodo nadaljevali. Upamo, da čimprej!

Zelali bi pojasnili: ali bodo drogovji ostali taki, kot so sedaj, to se pravi samo obtežani in nepobarvani, ali jih bodo

je bil čil in zdrav in komaj čaka lupnega vremena, da bo stopil na vrt ali pa v svojo mizararsko delavnico. Kljub vsoki starosti je namreč še tako pri moči, da se zlepa ne ustraši tudi kakšnega težjega dela.

Zelimo mu, da bi učal še mnogo let, prav tako svež in zdrav kot je danes!

CEROVLJE

Ko pridejo izletniki v našo vas (na žalost jih je le malo), se začudijo, ko jim povemo, da je na Grmadi tudi jama, pravzaprav predor, skozi katerega se lahko gre po eni strani nolet, po drugi ven. Nekajkrat naravno jama so avstrijski vojaki razširili in napravili v njej tudi drug izhod, potem pa so v jami napravili pravočasto vojašnico. V njej so bile barake, spalnice in skladišča. Po prvi svetovni vojni so ljudje odnesli, kar se je pač odresti dalo, nekaj pa je bilo pooganega. Od takrat je jama zapuščena in nihče se zanjo ne zmeni. Le tu pa tam jo obiščejo kakšni tržaški izletniki in to je vse.

Morda bi se dala jama valorizirati. Z Grmade je krasen razgled in če k temu dodamo še jama, bi to nedvomno privlačilo, kar bi priložilo k nam več izletnikov in pa tudi tujcev, ki se v poletnih mesecih zadržujejo v Sesljanu in Devinu. Prav bi bilo, ko bi k nam prišel odbornik za turizem pri naši občini in bi se z njim glede tega kaj pogovorili. Vsekakor je Grmada še sama na sebi zelo privlačna turistična točka in je zato vredna, da se ji posveti nekoliko več pozornosti.

VAŠCANI

OPČINE

V dopisu od prejšnje nedelje se pisec pritožuje zaradi blatne poti, ki vodi na domače pokopališče. Pri tem pa je pozabil omeniti vprašanje električne kabine, ki že toliko let kraljuje na križpotju Narodne ulice in Ul. dei Salici. Ta kabina ne služi samo namenu, zaradi katerega je bila postavljena, temveč tudi za javno stranišče. Tako je okoli nje vedno vse ponesnaženo, v poletnih mesecih pa se od tam

širi neznosen smrad. Res žalno, da higienski urad, ki je včasih tako natančen, tega ne vidi ali neče videti.

Ko se ne nekateri zaradi tega pritožijo, so jim odgovorili, naj dajo na razpolago drug prostor in kabina bo umaknjena. To je vsekakor čuden odgovor, saj se doslej še ni ališalo, da bi morali žemljiški posestniki dajati ACEGAT zemljo na razpolago za postavljanje električnih kabin. Vsekakor bi želeli, da se tudi to vprašanje postavi enkrat na dnevni red.

Spet se slišijo glasovi, da bo CONI le kupil igrišče za baseball. Toda kot pišejo ponedeljske 4.ultime novice, naj bi se pri tem poslužili vojaških oblasti. Kaj to pomeni? Morda to, da hočejo igrati enostavno razliniti in ga potem prodati CONI? Upamo pa, da delajo gospodje račun brez krčmarja, kajti prepričani smo, da bosta Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov znali čuvati interese prizadetih kmetovalcev.

SLIVNO

Se oni tedaj nas je v sliki 8. let zanj in Alojzija. Kralj, rojena Sardoč. Pogreb je bil v petek in klub mrazu in burji smo jo v velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Pokojnica je bila vse do pred meseci čila in zdrava in je rada pomagala vsakomur, kdor jo je bil prošil. Potem pa jo je bolezen priklenila na posteljo, s katere zadnjih pet mesecev sploh ni več vstala. Zapuščena dve hčeri, vnuki in pravnuki. Zalujočim našim iskreno sožalje!

MEDJA VAS

Danes bi radi omenili vprašanje ceste, ki vodi iz Medje vasi v Mavhinja. Ta cesta je bila do konca vojne kar dobra, nato pa so začeli po njej voziti ameriški tanki in konala je bila uničena. Poprej se je lahko po njej vozilo tudi z motornimi vozili, danes pa je že vožnja z vozovi nevarna.

Cesta ne bi služila samo nam, temveč vsem vaščanom od Mavhinje do Saleza in Zgonika. Zanj se zanimajo tudi tujci, ki pridejo v vas iz Stivane, pa bi radi nazaj po kakšni drugi poti. Saj ni dolga, le kakih 5 do 7 km in bi stroški popravila najbrž ne bili tako veliki. Vemo, da občina nima čenarja, vendar bi bilo treba za popravilo ceste zainteresirati tudi druge občine, predvsem vojaške, ker je prav vojaščina cesta polvarila. Upamo, da bo občinska in prava glede tega kaj storila.

Omenimo naj še vprašanje železniškega prehoda pod vasjo Gornja nad Stivnom. Teden, po katerem tečejo tratinice, je namreč tako vroč, da morajo soferji zlo paziti, da ne gorijo. Zelo veliki, ko gredo čez z motornimi vozili. Železniška dirkalnica bi morala poskrbeti, da se prehoji uredi tako, da bi v skladu z varnostnimi predpisi

MAČKOLJE

Ze nekaj dni merijo cesto, ki vodi od Oreha do križišča oziroma bloka Osp. Cesto bo pokrajinska uprava razširila in govori se, da jo bodo tudi asfaltirali. To je zelo potrebno, saj je voda sproti odlašala gramoz, ki so ga od časa do časa nametali na cesto.

Z veseljem smo zvedeli, da nam bodo zgradili most preko Reke, in sicer nekoliko nižje od mostu, ki je ostal v Jugoslaviji. Delo bodo veljala 5200.000 lir in jih bo izvedlo podjetje Felluga iz Trsta. Most bo iz železobetona ter bo verjetno še v tem poletju dograjen. Delo je bilo namreč že oddano, treba pa je še čakati na nekatera dovoljenja, tako da bodo z gradnjo pričeli najkasneje čez dva meseca, če ne že prej.

Se enkrat naj omenimo vprašanje žemljišč, ki jih imamo ob Reki onstran meje. Ob zadnjem dežju se je voda spet razlila iz struge in žemljišča poplavlja. Struga že več let ni bila očiščena, tako da preplavlja nekdanje donosne njive in polja. Prosimo jugoslovanske oblasti, da strugo očistijo, tako da bomo lahko naše njive spet začeli obdelovati.

ŠEMPOLAJ

Prejšnji teden, in sicer 26. februarja, je praznoval svoj 93. rojstni dan Jože Turk. Pred 63 leti je prišel v vas iz Krinovec pri Stjaku in od takrat nas ni več zapustil. Še vedno

je bil čil in zdrav in komaj čaka lupnega vremena, da bo stopil na vrt ali pa v svojo mizararsko delavnico. Kljub vsoki starosti je namreč še tako pri moči, da se zlepa ne ustraši tudi kakšnega težjega dela.

Zelimo mu, da bi učal še mnogo let, prav tako svež in zdrav kot je danes!

CEROVLJE

Ko pridejo izletniki v našo vas (na žalost jih je le malo), se začudijo, ko jim povemo, da je na Grmadi tudi jama, pravzaprav predor, skozi katerega se lahko gre po eni strani nolet, po drugi ven. Nekajkrat naravno jama so avstrijski vojaki razširili in napravili v njej tudi drug izhod, potem pa so v jami napravili pravočasto vojašnico. V njej so bile barake, spalnice in skladišča. Po prvi svetovni vojni so ljudje odnesli, kar se je pač odresti dalo, nekaj pa je bilo pooganega. Od takrat je jama zapuščena in nihče se zanjo ne zmeni. Le tu pa tam jo obiščejo kakšni tržaški izletniki in to je vse.

Morda bi se dala jama valorizirati. Z Grmade je krasen razgled in če k temu dodamo še jama, bi to nedvomno privlačilo, kar bi priložilo k nam več izletnikov in pa tudi tujcev, ki se v poletnih mesecih zadržujejo v Sesljanu in Devinu. Prav bi bilo, ko bi k nam prišel odbornik za turizem pri naši občini in bi se z njim glede tega kaj pogovorili. Vsekakor je Grmada še sama na sebi zelo privlačna turistična točka in je zato vredna, da se ji posveti nekoliko več pozornosti.

VAŠCANI

OPČINE

V dopisu od prejšnje nedelje se pisec pritožuje zaradi blatne poti, ki vodi na domače pokopališče. Pri tem pa je pozabil omeniti vprašanje električne kabine, ki že toliko let kraljuje na križpotju Narodne ulice in Ul. dei Salici. Ta kabina ne služi samo namenu, zaradi katerega je bila postavljena, temveč tudi za javno stranišče. Tako je okoli nje vedno vse ponesnaženo, v poletnih mesecih pa se od tam

širi neznosen smrad. Res žalno, da higienski urad, ki je včasih tako natančen, tega ne vidi ali neče videti.

Ko se ne nekateri zaradi tega pritožijo, so jim odgovorili, naj dajo na razpolago drug prostor in kabina bo umaknjena. To je vsekakor čuden odgovor, saj se doslej še ni ališalo, da bi morali žemljiški posestniki dajati ACEGAT zemljo na razpolago za postavljanje električnih kabin. Vsekakor bi želeli, da se tudi to vprašanje postavi enkrat na dnevni red.

Spet se slišijo glasovi, da bo CONI le kupil igrišče za baseball. Toda kot pišejo ponedeljske 4.ultime novice, naj bi se pri tem poslužili vojaških oblasti. Kaj to pomeni? Morda to, da hočejo igrati enostavno razliniti in ga potem prodati CONI? Upamo pa, da delajo gospodje račun brez krčmarja, kajti prepričani smo, da bosta Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov znali čuvati interese prizadetih kmetovalcev.

SLIVNO

Se oni tedaj nas je v sliki 8. let zanj in Alojzija. Kralj, rojena Sardoč. Pogreb je bil v petek in klub mrazu in burji smo jo v velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Pokojnica je bila vse do pred meseci čila in zdrava in je rada pomagala vsakomur, kdor jo je bil prošil. Potem pa jo je bolezen priklenila na posteljo, s katere zadnjih pet mesecev sploh ni več vstala. Zapuščena dve hčeri, vnuki in pravnuki. Zalujočim našim iskreno sožalje!

MEDJA VAS

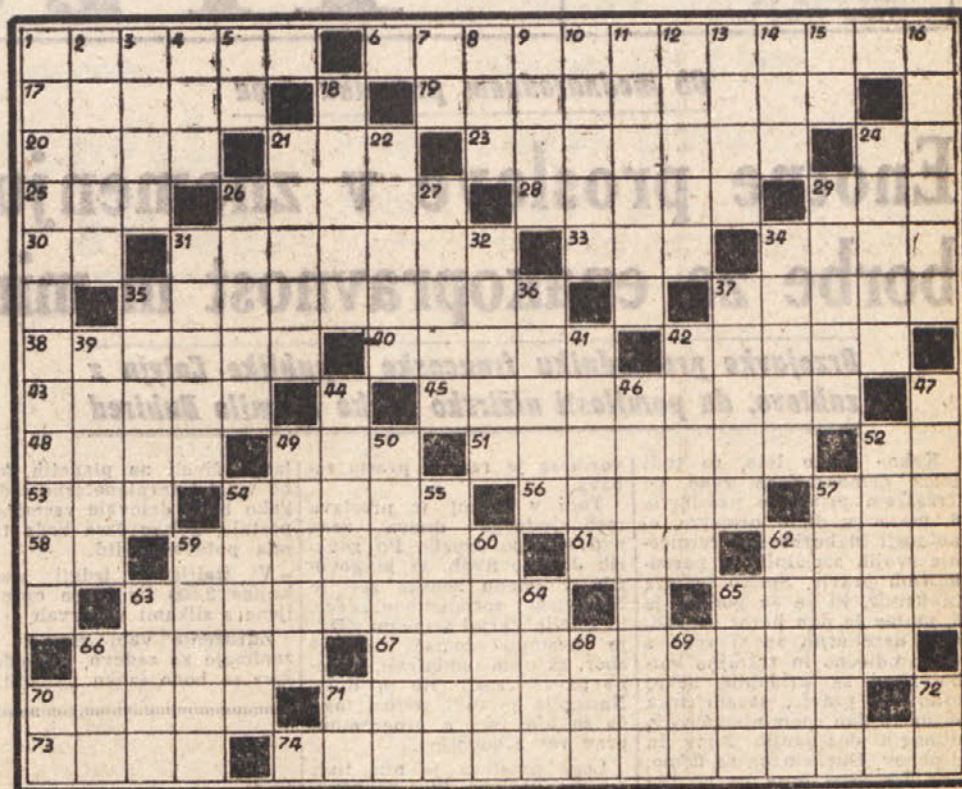
Danes bi radi omenili vprašanje ceste, ki vodi iz Medje vasi v Mavhinja. Ta cesta je bila do konca vojne kar dobra, nato pa so začeli po njej voziti ameriški tanki in konala je bila uničena. Poprej se je lahko po njej vozilo tudi z motornimi vozili, danes pa je že vožnja z vozovi nevarna.

Cesta ne bi služila samo nam, temveč vsem vaščanom od Mavhinje do Saleza in Zgonika. Zanj se zanimajo tudi tujci, ki pridejo v vas iz Stivane, pa bi radi nazaj po kakšni drugi poti. Saj ni dolga, le kakih 5 do 7 km in bi stroški popravila najbrž ne bili tako veliki. Vemo, da občina nima čenarja, vendar bi bilo treba za popravilo ceste zainteresirati tudi druge občine, predvsem vojaške, ker je prav vojaščina cesta polvarila. Upamo, da bo občinska in prava glede tega kaj storila.

Omenimo naj še vprašanje železniškega prehoda pod vasjo Gornja nad Stivnom. Teden, po katerem tečejo tratinice, je namreč tako vroč, da morajo soferji zlo paziti, da ne gorijo. Zelo veliki, ko gredo čez z motornimi vozili. Železniška dirkalnica bi morala poskrbeti, da se prehoji uredi tako, da bi v skladu z varnostnimi predpisi

(Nadaljevanje sledi)

KRIŽANKA

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. pretiravanje, neizmernost; 6. pojasevanje, razlagati, pričevati; 17. kraj, prislov; 19. književni, leposloven; 20. židovski ime; 21. uživam; 23. vrsta slikarske umetnine; 24. znak za magnetizem; 25. pogank; 26. pritrdilnica; 28. delu noge pripadajo; 29. vrednostni papir; 30. osebnostni zaimsek; 33. lijak; 34. žensko ime, jutranja zarja; 35. vzporedno poročilo; 37. del rastline; 38. glinen; 40. črček; 42. mesto v Istri; 43. kemična prvina; 45. podpisani; 46. mesto na Nizozemskem, znano po svojem siru; 49. otok na Jadranu; 51. načrt; 52. znak za tinital; 53. Rimljanom varuh domačega ognjišča; 54. dolga povest; 56. orodje (pona); 57. vzročni veznik; 58. kratica za narodna republika; 59. eksploatacija zemeljske bogastva; 61. odeja; 62. pritok Save; 63. zavijam; 65. slovanški bog; 66. beleznica; 67. jabol, neplođen; 70. krmilo; 71. častitljivi bogovi; 73. jugoslovanska cigareta; 74. izredno privlačna stvar, zadeva.

NAVPIČNO: 1. z istim mnenjem, prepričanjem; 2. muslimanom sveta knjiga; 3. gora v Karavankah; 4. cenen; 5. znak

za erbij; 7. pivo starih Slovanov; 8. skral, užival tekočino; 9. šop slame; 10. slovenski slikar; 11. ljubezenski pesnik; 12. kralj stare Perzije; 13. ki se da obdelati s plugom; 14. zveza, stik; 15. okrajšava za moško ime; 16. izseljen, s silo spravljen iz nekega kraja; 18. ameriški sodnik; 21. slovenski pisatelj; 22. obdelujem mleko, izdelujem smetano; 24. turoben, nadležen; 26. mladosten, dozorevajoč; 27. sladka zdravila tekočina; 29. ubožan, reven; 31. zaupam, rečem; 32. kregan; 34. moško ime; 35. obrtnik; 36. dobro vino; 37. prenik pri hoji; 39. izdelovalec ohlajevalnega sredstva; 41. sodna razprava; 42. avtor; 44. vrsta opeke; 46. pripadajoči neki vrtnini; 47. rusko moško ime; 48. grški otok; 50. razudano veselje; 52. zemljišče; 54. določene barve; 55. ličarni izdelki; 57. del noge; 59. poljedelje; 60. glavno mesto evropske države; 62. kmetijski delo; 63. francoski romanspisec; 64. živilo; 65. moško ime; 66. kratica za narodnoosvobodilna borba; 68. reka v Rusiji; 69. ne nam ne njim; 70. osebni zaimsek; 71. osebnostni zaimsek; 72. okrajšava za označbo starosti.

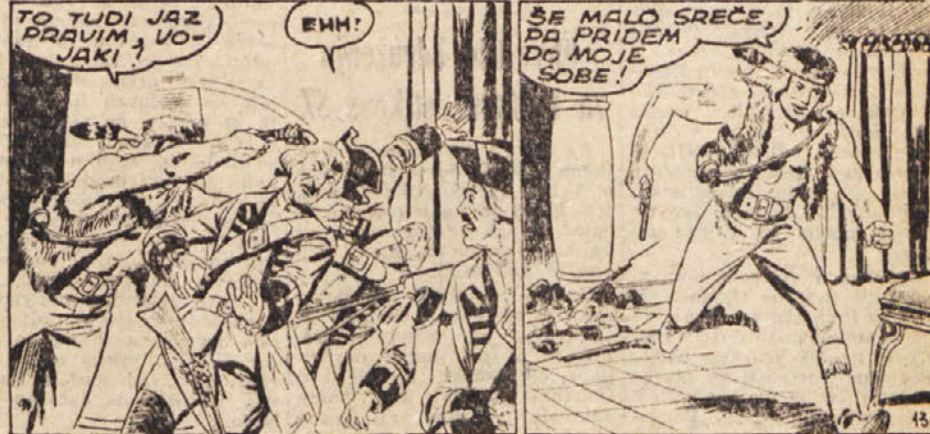
RESITEV KRIŽANK

IZ PREJŠNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. cinober, 7. simptom, 13. telesn, 14. goz, 15. letos, 17. deloven, 18. pok, 19. hematit, 21. olesek, 22. gotar, 24. sujava, 25. kul, 26. soliten, 28. nalet, 29. Ares, 31. skici, 32. op, 34. mera, 35. sestrica, 37. oris, 39. Nil, 40. Ob, 42. neroda, 43. stikam, 45. č, 46. voz, 48. Mima, 49. sloven, 51. Aral, 53. ce, 54. o, 55. hura, 57. lirak, 59. novičar, 62. Bur, 63. eliten, 65. kolec, 66. šasije, 68. cenilec, 69. jen, 70. napojen, 71. cenik, 72. set, 73. poliren, 74. mahoren, 75. nerese.

NAVPIČNO: 1. Celebes, 2. ilou, 3. ne tem, 4. Osek, 5. ben, 6. en, 7. sokoti, 8. 15, 9. ples, 10. teman, 11. otajam, 12. motalen, 13. telur, 14. gotica, 16. Siverit, 17. dokazovalec, 18. polica, 20. totalitar, 22. goida, 23. ve, 26. skromen, 27. verigar, 30. sen, 31. stic, 33. pikon, 36. sem, 37. Otočec, 38. san, 41. borilec, 43. sločen, 44. meh, 47. zarinem, 49. stilet, 50. Nubijec, 52. litina, 54. orožen, 56. rujen, 58. kelih, 60. ok, 61. lapis, 64. neko, 66. šale, 67. sore, 70. nor, 72. se, 73. pe.

PREKLETARJEKA

(Nadaljevanje sledi)

